

ЦУГ ОЛН АМТНА ЗОВ

(Саарандкы. Эклдн 19-ч номер).

Нуувчинәр дуугъан бгльн ашын шуудж хәләлгый манд советск общественост келг. Суньгъврн яршгиг дуугъан бгльн эклдн омн хаагъад тизлн, суньгъвр тббгснн хббт бийдн куч-кблсчнрин общественн организацнн элчрнн орлцгъагъвр закагъвр батлгдсн диг-даранас бат иштггъвр яршгиг секнә.

Нуувчинәр дуугъан бгльн куч-кблсч бргн олн-әмтнлә госуларственн органсн бәрдг залгылдагынн шуулгннә нег ончта янзын болджана. Нуувчинәр депутатирт суньгъгдсн гражданмуд олн-әмтнл ик тоомсрта болна, суньгъачирас иткл авад теднәс кблмштәл шунмгъа сән донь авцхана.

Ола суньгъврн кампанә ончта нег йилгъврнн, капиталистическ орн-нутгудг суньгъврн омн гардг ик шууганла днъгцүлхлә, мана советск олн-әмтнә бийсиннә йосна органст суньгъгльнд шунмгъа кевәр орлсн деерән, эн кблмшиг бийснә бурдәгъад кемт узднә. Депутатирнн кандидатмуд темдглдж орулх збв эдлгънд Коммунистическ парт, профессиональн союзмуд, кооперативн, багъчудин организац, культурнн обществс орлднә. Депутатирнн кандидатмудиг темдгльгн эн организацнн заседань деер болн куч-кблсчрнн хургар келдгнн учрар, суньгъачир цугтан эн керг-тбрин тускар күүндүр келгънд орлцдж

чадх аргъта болххана.

Баячудин орн-нутгудт куч-кблсчрнн тинм бргн збв уга. Тинм збвиг политическ партс, тбрун болдж баячудин партс, олзлчхана. Дакад болхла, хаалгъднә олн зүсн торвр гаргъгднә: суньгъврг орулдгдәх кандидатас даалгъвр гидж мбнъг орулдж бгхиг некнә, кандидатин тблә багъ суньгъачир даалгъврнн бгхә гинә, кандидат кун орн-нутгг удад цагин эргид бәәсиг, наснә цегнә збвәр ббдн (Зб-е авн 40 насн күртл) болн нань чигн тер мет юмс некнә.

СССР-т суньгъвр келгънд граждан улс суньгъврнн комиссн кблмшт, суньгъврнн омн болдж суньгъачирнн орулсн кандидатирнн тблә агитац келгънд орлцлгъиг бргнәр теткнә.

Социалистическ обществд бар, радио, обществен гермуд олн-әмтнә гарт бәәнә. Иим йовдл куч-кблсчрнн торвр угагъвр кандидатирнннә тблә хургт, барт болн нань чигн эв-аргъ олзлад агитац кедж чадх аргъ учрана.

Суньгъвр келгъиг олн-әмтн шуудж хәләлгън болн суньгъврнн бурдәгъад тедн бийснә келгнн партийн, советск, профессиональн, багъчудин болн нань чигн организацас болн обществс бийсиннә элчрнн суньгъврнн комиссд илгәйлгъвр дамдждж кегднә.

Баячудин орн-нутгудг суньгъачирт тинм аргъ бгдхш. Тенд болхла цуг аргъ-чидл монополистарнн гарг бәәнә.

Западн Германия 1957 джи Аденәуэриц парт суньгъврнн омн гаргсн плакатс наахин кергт орн-нутгг уульн-цсар бәәх зар наадг газриг суньгъвр болхин 6 долан хонг бмнәсн кесг сай арслн марк гаргъад хулддж авсн болджана. Суньгъвр болсн бәр балгъсдугар радиоста гнигн машин, газән плакате наасн ачлгнә дншид иигәрән-тигәрән хурдгъчав. Капиталистнн канцлернн партин тблә дуугъан бгтн гидж дуулгъндан мбнъгиг әрвлгго гаргъацхав.

Мана орн-нутгг суньгъвр келгънд гардг цуг гаруг госуларств бийдән авна. Иим йовдл суньгъачир улс кандидат темдглдж орулх болн кандидатир бийснә орулдж чадх ик амр хаалгъ бглә, ягъад гихлә эн тоот гару гаргъхш.

Суньгъврнн кампанә мана орн-нутгг олн-әмтн ик бргнәр орулдж авднә. Суньгъвр кехин кергт манд кирцхл 150 миньгн суньгъврнн участкс бурдәгднә. Суньгъврнн комиссн члед олн сай гражданмуд орна. Кесг олн миньгн шунмгъа гражданмуд суньгъачирнн список кегъад терүнн чик хаджгъринн хәләджд шуулгънд орлднә.

Эн тоот цугтан суньгъврнн омн кегдлг кблмшт куч-кблсчрнн делгү бргнәр орулдж авдггнн, суньгъврнн кампань келгънд советск олн-

әмтнә ик айнгн шунмгъа-гъвр Орлцгннн узулджәнә.

Суньгъврнн округс, суньгъврнн участкс, окружной болн участковый суньгъврнн комиссмуд урдаснә—суньгъвр болхас күс-дундур, хойр сар бмнәсн гаргъгднә. Иим йовдл куч-кблсч кун болгънд цаглань суньгъвр ягъджд болх диг-дараг болн дуугъан альд бгхиг меддж авхиг теткнә.

СССР-н Деел Советд суньгъвр кблмш кедго бәр кегднә, эннә куч-кблсчнр сулар суньгъврнн брджд дуугъан бгхиг теткнә. Суньгъвр болхас 20 бдр бмнәсн бдр болгнн суньгъврнн участкснн комиссмуд бар болн радиогъвр дамджулад, плакатс, шишлнә зәнъслгг олзлад, хурге деер зарлгг кегъад, суньгъвр болх бдринн болн кегд газринн ик бргнәр әмтнл сонъсхцхана.

Олн-әмтн сулар, юн чигн торвр угагъвр бийсиннә дур-седклән гаргъгльн, дуугъан бгльнд демократическ диг-даратагъвр келдггъвр теткдсн деерән, суньгъврнн ашинн батта йилгъвртә кевәр диглггъвр бас теткднә. Огсн дуудин ик зуугънн, округар бгдсн цуг дуудин брәләсн ик айнгнн авсн депутат суньгъгдсн болдж тоолгднә. Эн йовдл эс күцхлә хойр долан хонгас хооран биш болзгнн эргид суньгъвр шинәс кегдх збвтә.

Суньгъачирнн збвинн советтин закон харсна. Гражданмуд бийсиннә збвән сулар олзлдж суньгъврт орлцхднн боли суньгъгджд чадхднн куч узулд, мек гаргъад, аялгъад эс гидж бгльг бгәд теругән куцәхднн харштл гаргъсн күүг закон хойр джил күртл болзггтагъвр засгла харгъулна. Уулд перглджд йовх улс граждан улсин суньгъврнн збвинн әвдсн цагт тедн закагъвр улм чагъг засгла харгъна.

Тигәд Советск Союзд олн-әмтн бийснә бурдәгъад суньгъвр келг тбләд суньгъврнн йовуднә болн ашн суньгъачирнн йоста седклинн узулнә.

Иим йовдл баячудин орн-нутгудт бәәнә гидж тбруц келджд болнго. Йос гаргъач органст бийстән ик зә эзлхиг батлхин кергт орн-нутгнн эзлгч классмудин элчрнн юн болв чигн ааль-мек гаргъна. Суньгъачирнн спискинн хаджгърар келгнн, нань чигн кесг олн мек гаргъгльн узднә. Суньгъачирнн аялгъдг, теднд куч узулдг йовдл икәр гәрнә,

Цуг келгдсиг диглхлә, мана еоветск гражданмуд делгү олн-әмтнә збвиг суньгъвр келгънд күнцәр олзлдгнн узгдгдәнә. Эн збвән эдн нег кун мет, бийсиннә ах йосна орган—СССР-н Деел Советд суньгъгльгънд чигн олзлцхәх збвтә.